ประโยค ๑ - ๒
แปล มคธเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

แปล โดยพยัญชนะ

๑. โส (จูฬปนฺถโก) กิร กสฺสปสมฺมาสมฺพุทฺธกาเล ปพฺพชิตฺวา ปญฺญวา หุตฺวา อญฺญตรสฺส ทนฺธภิกฺขุโน อุทฺเทสคหณกาเล ปริหาสเกฬึ อกาสิ ฯ โส ภิกฺขุ เตน ปริหาเสน ลชฺชิโต เนว อุทฺเทสํ คณฺหิ น สชฺฌายมกาสิ ฯ เตน กมฺเมน อยํ ปพฺพชิตฺวา ว ทนฺโธ ชาโต, คหิตคหิตปทํ อุปรุปริปทํ อุคฺคณฺหนฺตสฺส นสฺสติ ฯ ตสฺส อิมเมว คาถํ อุคฺคเหตุํ วายมนฺตสฺส จตฺตาโร มาสา อติกฺกนฺตา ฯ อถ นํ มหาปนฺถโก “จูฬปนฺถก ตฺวํ อิมสฺมึ สาสเน อภพฺโพ, จตูหิ มาเสหิ เอกํ คาถัมปิ คเหตุํ น สกฺโกสิ, ปพฺพชิตกิจฺจํ ปน กถํ มตฺถกํ ปาเปสฺสสิ, นิกฺขม อิโตติ วิหารา นิกฺกฑฺฒิ ฯ จูฬปนฺถโก พุทฺธสาสเน สิเนเหน คิหิภาวํ น ปตฺเถติ ฯ

ตสฺมิญฺจ กาเล มหาปนฺถโก ภตฺตุทฺเทสโก โหติ ฯ ชีวโก โกมารภจฺโจ พหุํ มาลาคนฺธวิเลปนมาทาย อมฺพวนํ คนฺตฺวา สตฺถารํ ปูเชตฺวา ธมฺมํ สุตฺวา อุฏฺฐายาสนา ทสพลํ วนฺทิตฺวา มหาปนฺถกํ อุปสงฺกมิตฺวา “กิตฺตกา ภนฺเต สตฺถุ สนฺติเก ภิกฺขูติ ปุจฺฉิ ฯ “ปญฺจมตฺตานิ ภิกฺขุสตานีติ ฯ “เสฺว ภนฺเต พุทฺธปฺปมุขานิ ปญฺจภิกฺขุสตานิ อาทาย อมฺหากํ นิเวสเน ภิกฺขํ คณฺหาติ ฯ “อุปาสก จูฬปนฺถโก นาม ทนฺโธ ภิกฺขุ อวิรุฬฺหิธมฺโม, ตํ ฉเปตฺวา เสสานํ นิมนฺตนํ สมฺปฏิจฺฉามีติ เถโร อาห ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ตํ สุตฺวา จูฬปนฺถโก จินฺเตสิ “เถโร เอตฺตกานํ ภิกฺขูนํ นิมนฺตนํ สมฺปฏิจฺฉนฺโต มํ พาหิรํ กตฺวา สมฺปฏิจฺฉติ, นิสฺสํสยํ มยฺหํ ภาติกสฺส มยิ จิตฺตํ ภินฺนํ ภวิสฺสติ; กึ อิทานิ มยฺหํ อิมินา สาสเนน, คิหี หุตฺวา ทานาทีนิ ปุญฺญานิ กโรนฺโต ชีวิสฺสามีติ ฯ โส ปุนทิวเส ปาโตว วิพฺภมิตุํ ปายาสิ ฯ สตฺถา ปจฺจูสกาเลเยว โลกํ โวโลเกนฺโต อิมํ การณํ ทิสฺวา ปฐมตรํ คนฺตฺวา จูฬปนฺถกสฺส คมนมคฺเค ทฺวารโกฏฺฐเก จงฺกมนฺโต อฏฺฐาสิ ฯ จูฬปนฺถโก คจฺฉนฺโต สตฺถารํ ทิสฺวา อุปสงฺกมิตฺวา วนฺทิ ฯ อถ นํ สตฺถา “กหํ ปน ตฺวํ จูฬปนฺถก อิมาย เวลาย คจฺฉสีติ อาห ฯ “ภาตา มํ ภนฺเต นิกฺกฑฺฒติ, เตนาหํ วิพฺภมิตุํ คจฺฉามีติ ฯ “จูฬปนฺถก ตว ปพฺพชฺชา นาม มม สนฺติเก, ภาตรา นิกฺกฑฺฒิโตปิ กสฺมา มม สนฺติกํ นาคจฺฉิ; เอหิ, กินฺเต คิหิภาเวน, มม สนฺติเก ภวิสฺสสีติ จกฺกงฺกิตตเลน ปาณินา ตํ สิรสิ ปรามสิตฺวา อาทาย คนฺตฺวา คนฺธกุฏิปมุเข นิสีทาเปตฺวา “จูฬปนฺถก ปุรตฺถาภิมุโข หุตฺวา อิมํ ปีโลติกํ รโชหรณํ รโชหรณนฺติ ปริมชฺชนฺโต อิเธว โหหีติ อิทฺธิยา อภิสงฺขตํ ปริสุทฺธํ ปีโลติกํ ทตฺวา, กาเล อาโรจิเต, ภิกฺขุสงฺฆปริวุโต ชีวกสฺส เคหํ คนฺตฺวา ปญฺญตฺตาสเน นิสีทิ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ได้ยินว่า ในกาลแห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระนามว่ากัสสปะ อ. พระจูฬปันถกนั้น บวชแล้ว เป็นผู้มีปัญญา เป็น ได้กระทำแล้ว ซึ่งการหัวเราะและการเยาะเย้ย ในกาลเป็นที่เรียนเอาซึ่งอุเทส ของภิกษุผู้เขลา รูปใดรูปหนึ่ง ฯ อ. ภิกษุนั้น ละอายแล้ว เพราะการหัวเราะนั้น ไม่เรียนเอาแล้วซึ่งอุเทสนั่นเทียว ไม่ได้กระทำแล้ว ซึ่งการสาธยาย ฯ อ. จูฬปันถกนี้ บวชแล้วเทียว เป็นคนเขลา เกิดแล้ว เพราะกรรมนั้น, เมื่อพระจูฬปันถกนั้น เรียนเอาอยู่ ซึ่งบทในเบื้องบน ๆ อ. บทอันพระจูฬปันถกทั้งเรียนเอาแล้วทั้งเรียนเอาแล้ว ย่อมหายไป ฯ เมื่อพระจูฬปันถกนั้น พยายามอยู่ เพื่ออันเรียนเอา ซึ่งคาถานี้นั่นเทียว อ. เดือน ท. สี่ ก้าวล่วงแล้ว ฯ ครั้งนั้น อ. พระมหาปันถก กล่าวแล้วว่า ดูก่อนจูฬปันถก อ. เธอ เป็นผู้ไม่สมควร ในศาสนานี้ ย่อมเป็น, อ. เธอ ย่อมไม่อาจเพื่ออันเรียนเอา แม้ซึ่งคาถา หนึ่ง โดยเดือน ท. สี่, ก็ อ. เธอ ยังกิจ แห่งบรรพชิต จักให้ถึง ซึ่งที่สุด อย่างไร, อ. เธอ จงออกไป จากที่นี้ ดังนี้ คร่าออกแล้ว ซึ่งพระจูฬปันถกนั้น จากพระวิหาร ฯ อ. พระจูฬปันถก ย่อมไม่ปรารถนา ซึ่งความเป็นแห่งคฤหัสถ์ เพราะความรัก ในพระพุทธศาสนา ฯ

ก็ ในกาลนั้น อ. พระมหาปันถก เป็นผู้แสดงขึ้นซึ่งภัตร(ภัตตุทเทศ) ย่อมเป็น ฯ อ. หมอชีวก ผู้โกมารภัจ ถือเอาแล้ว ซึ่งระเบียบและของหอม และเครื่องลูบไล้ อันมาก ไปแล้ว สู่อัมพวัน บูชาแล้ว ซึ่งพระศาสดา ฟังแล้ว

ซึ่งธรรม ลุกขึ้นแล้ว จากอาสนะ ถวายบังคมแล้ว ซึ่งพระทศพล เข้าไปหาแล้ว ซึ่งพระมหาปันถก ถามแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ. ภิกษุ ท. ในสำนักของพระศาสดา มีประมาณเท่าไร มีอยู่ ดังนี้ ฯ อ. พระมหาปันถก กล่าวแล้วว่า อ. ร้อยแห่งภิกษุ ท. มีห้า เป็นประมาณ มีอยู่ ดังนี้ ฯ อ. หมอชีวก กล่าวแล้วว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ. ท่าน ท. พาเอาแล้ว ซึ่งร้อยแห่งภิกษุห้า ท. มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข จงรับ ซึ่งภิกษา ในที่เป็นที่อยู่ ของกระผม ท. ในวันพรุ่ง ดังนี้ ฯ อ. พระเถระ กล่าวแล้วว่า ดูก่อนอุบาสก อ. ภิกษุ ผู้เขลา ชื่อว่าจูฬปันถก เป็นผู้มีธรรมไม่งอกงาม ย่อมเป็น, อ. อาตมา ย่อมรับพร้อม ซึ่งการนิมนต์เพื่อภิกษุ ท. ผู้เหลือ เว้น ซึ่งภิกษุนั้น ดังนี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระจูฬปันถกฟังคำนั้นแล้ว คิดว่า พระเถระ เมื่อรับนิมนต์เพื่อภิกษุทั้งหลายมีประมาณเท่านั้น ก็คัดเราไว้ภายนอกแล้วจึงรับ จิตของพี่ชายเราจักแยก ในเราแล้วอย่างไม่ต้องสงสัย บัดนี้ จะมีประโยชน์อะไรด้วยพระศาสนานี้แก่เรา เราจักเป็นคฤหัสถ์ ทำบุญต่าง ๆ มีทานเป็นต้นเลี้ยงชีพละ ฯ วันรุ่งขึ้น เธอไปเพื่อจะสึก แต่เช้าตรู่ ฯ พระบรมศาสดา ทรงตรวจดูสัตว์โลก ในเวลาใกล้รุ่งนั่นเทียว ทรงเห็นเหตุนี้แล้ว จึงเสด็จล่วงหน้าไปก่อน ได้ทรงหยุดจงกรมอยู่ที่ซุ้มประตูใกล้ทางที่พระจูฬปันถกไป ฯ พระจูฬปันถก กำลังเดินไปพบพระบรมศาสดา จึงเข้าไปเฝ้าถวายบังคม ฯ ขณะนั้น พระบรมศาสดาตรัสกะเธอว่า จูฬปันถก ก็ เธอจะไปไหน ในเวลานี้ ฯ พระจูฬปันถก กราบทูลว่า พระพี่ชายขับไล่ข้าพระองค์ พระเจ้าข้า เพราะเหตุนั่น ข้าพระองค์ไปเพื่อจะสึก ฯ

พระบรมศาสดา ตรัสว่า จูฬปันถก เธอชื่อว่าบรรพชาในสำนักของเรา แม้ถูกพี่ชายขับไล่ ทำไม จึงไม่มาสู่สำนักของเรา มาเถิด จะมีประโยชน์อะไรด้วยความเป็นคฤหัสถ์แก่เธอ เธอจักเป็นอยู่ ในสำนักของเรา ดังนี้แล้ว ทรงเอาฝ่าพระหัตถ์อันมีพื้นวิจิตรไปด้วยจักร ลูบเธอที่ศีรษะแล้ว พาไปให้นั่งที่หน้ามุขพระคันธกุฎี ประทานท่อนผ้าที่สะอาด ซึ่งทรงบันดาลขึ้นด้วยฤทธิ์ด้วยตรัสสั่งว่า จูฬปันถก เธอจงผินหน้าไปทางทิศตะวันออก ลูบผ้าท่อนนี้ด้วยบริกรรมว่า **รโชหรณ์ รโชหร**ณ์ อยู่ที่นี้แหละ ครั้นเมื่อเขากราบทูลเวลาแล้ว มีภิกษุสงฆ์แวดล้อม เสด็จไปเรือนของหมอชีวก ประทับนั่งบนอาสนะที่เขาตกแต่งไว้ ฯ
